

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI

OLIV VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

ALISHER NAVOIY NOMIDAGI

TOSHKENT DAVLAT O'ZBEK TILI VA ADABIYOTI UNIVERSITETI

“TASDIQLAYMAN”

Rektor _____ Sh.Sirojiddinov

2022-yil 25 -avgust

ADABIY TANQID NAZARIYASI

fanining o'quv dasturi (sillabusi)

Bilim sohasi:	200 000 – San`at va gumanitar fanlar
Ta`lim sohasi:	230 000 – Tillar
Magistratura muta-xassisligi:	70230502 – Adabiyotshunoslik (O'zbek adabiyoti)

Toshkent-2022

Fan/modul kodi 302ATN 1 2	Fan/modul turi Tanlov	Ta'lim tili o'zbek	Ishlab chiqilgan o'quv yili 2022/2023				Jami yuklama (soat)			
			O'quv mashg'ulotlari (soat)		Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)				
Semestr	ECTS - Kreditlar	Haftalik dars soatlari	Jami: ma'ruza seminar laboratoriya	seminar			seminar	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)	
2	Adabiy tanqid nazariyasi	2	2	30	14	16	0	0	30	60
	Jami:	2	2	30	14	16	0	0	30	60

1. FANNING MAZMUNI –“Adabiy tanqid nazariyasi” fanini o'zlashtirishda o'qitishning ilg'or va zamonaviy usullaridan foydalanish, yangi informatsion-pedagogik texnologiyalarni tatbiq qilish muhim ahamiyatga egadir. Dasturda ko'rsatilgan mavzular ma'ruza, seminar mashg'ulot, seminar mashg'ulotlari shaklida olib boriladi. Shuningdek, fanning dolzarb masalalari talabalarga mustaqil ta'lim sifatida o'zlashtirish uchun beriladi. Fanni o'zlashtirishda darslik, o'quv va uslubiy qo'llanmalar, ma'ruza matnlari, tarqatma materiallar, texnik vositalardan foydalaniladi. Ma'ruza, seminar va seminar mashg'ulotlari zamonaviy pedagogik texnologiyaning “bumerang”, “matbuot konferensiyasi” singari ilg'or metodlari orqali hamda slyaydlar, multimedia namoyishlari bilan o'tkaziladi.

2. FANNI O'QITISH NATIJALARI VA SHAKLLANADIGAN KASBIY KOMPETENSIYALAR

Fanni o'zlashtirish natijasida talaba adabiy tanqidagi yangilanishni kuzatib, badiiy asar mohiyatini baholash, badiiy asar komponentlari, janrlar kompozitsiyasi, adabiyot va ijtimoiy hayot, ijodkor mahorati, badiiy obraz mohiyati to'g'risida bilimga ega bo'ladi.

3. O'QUV FANI O'QITILISHI BO'YICHA USLUBIY KO'RSATMALAR

Ta'lim texnologiyalari va metodlari interfaol keys-stadilar; seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); guruhlarda ishlash; taqdimotlarni qilish; jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.

TALABALARNI BAHOLASH TARTIBI:

Talabalarning bilimini baholash tartibi O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirining 2018-yil 9-avgustdagi 19-2018-son buyrug'i bilan tasdiqlangan “Oliy ta'lim muassasalarida talabalar bilimini nazorat qilish va baholash tizimi to'g'risida”gi Nizom talablari asosida belgilanadi.

1. Nazoratlarni amalga oshirish tartibi.

Oraliq nazorat: O'tilgan mavzular asosida _____ shaklda o'tkaziladi.

Yakuniy nazorat: Semestr davomida o'tilgan mavzular bo'yicha _____ shaklda o'tkaziladi.

Izoh: *Oraliq nazorat turi har bir fan bo'yicha fanning xususiyatidan kelib chiqqan holda 2 martagacha o'tkazilishi mumkin.*

Talabani oraliq nazorat turi bo'yicha baholashda, uning o'quv mashg'ulotlari davomida olgan baholari inobatga olinadi.

Nazoratlarning o'tkazilishi muddatlari muayyan o'quv yilida tasdiqlangan o'quv jarayoni jadvali asosida tashkil etiladi.

2. Talabalarning bilimi baholash mezonlari:

talaba mustaqil xulosa va qaror qabul qiladi, ijodiy fikrlay oladi, mustaqil mushohada yuritadi, olgan bilimni amalda qo'llay oladi, fanning mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda – **5 (a'lo) baho**;

talaba mustaqil mushohada yuritadi, olgan bilimni amalda qo'llay oladi, fanning mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda – **4 (yaxshi) baho**;

talaba olgan bilimni amalda qo'llay oladi, fanning mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda – **3 (qoniqarli) baho**;

talaba fan dasturini o'zlashtirmagan, fanning mohiyatini tushunmaydi hamda fan bo'yicha tasavvurga ega emas deb topilganda – **2 (qoniqarsiz) baho** bilan baholanadi.

5. O'QUV MASHG'ULOTLARI VA MUSTAQIL TA'LIM QISMI

2-SEMESTR

2. Ma'ruza mashg'ulotlari

№	Mavzular	Qisqacha tavsif	Soat
1.	Adabiy tanqid nazariyasi fan sifatida.	Fan mohiyati, boshqa fanlar bilan aloqadorligi	2
2.	Adabiy tanqid va badiiy tanqid	Badiiy adabiyot va san'at asarlarini baholash	2
3.	Adabiy tanqidda tahlil imkoniyatlari	Tahlil usullari, badiiy matn poetikasidagi o'zgarishlar	2
4.	Munaqqid uslubi va mahorat masalasi	Tanqidchi didi, intellekti, dunyoqarashi	2
5.	Adabiy tanqid janrlari	Taqriz, adabiy suhbatlar	2
6.	Adabiy portret janri	Adabiy portretda ijodkor ma'naviy qiyofasi	2
7.	Istiqol davri tanqidchiligi	Adabiy tanqid va mustaqillik davri adabiyoti	2
Jami			14

Ma'ruza mashg'ulotlari multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada akadem guruhlar uchun o'tiladi.

“Adabiy tanqid nazariyasi” fani bo'yicha SEMINAR mashg'ulotlar taqsimoti

№	Mavzular	Soat
1.	San'at asarlarini baholash	2
2.	Adabiy tanqidda taqrizning o'rni	2
3.	Adabiy tanqid va adabiy jarayon	2
4.	Umarali Normatov adabiyotshunos	2
5.	Naim Karimov ijodi	2
6.	Ibrohim G'afurov tarjimon	2
7.	Abdug'afur Rasulov ijodi	2
8.	Adabiy suhbatlar.	2
Jami		16

Seminar mashg'ulotlari multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akadem. guruhga bir o'qituvchi tomonidan o'tkazilishi lozim. Mashg'ulotlar faol va interfaol usullar yordamida o'tilishi, mavzuga mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofiq.

Mustaqil ta'lim

Talaba mustaqil ishini tayyorlashda fanning xususiyatlarini hisobga olgan holda, quyidagi shakllardan foydalanish tavsiya etiladi:

- seminar mashg'ulotlariga tayyorgarlik;
- darslik va o'quv qo'llanmalar bo'yicha fan boblari va mavzularini o'rganish;
- tarqatma materiallar bo'yicha ma'ruza qismini o'zlashtirish;
- maxsus adabiyotlar bo'yicha fan bo'limlari yoki mavzulari ustida ishlash;
- talabaning o'quv, ilmiy-tadqiqot ishlarini bajarish bilan bog'liq bo'lgan fan bo'limlari va mavzularni chuqur o'rganish;
- faol va muammoli o'qitish uslubidan foydalaniladigan o'quv mashg'ulotlari;
- masofaviy ta'lim.

Talabalar mustaqil ta'limining mazmuni va hajmi

№	Mustaqil ta'lim mavzulari	Soat	2-semestr		Bajarish muddati
			Mustaqil ta'limga oid topshiriq va tavsiyalar		
1	Seminar mashg'ulotlarga tayyorgarlik.	5	Kutubxonada shug'ullanish		
2	Seminar mashg'ulotlariga tayyorgarlik.	5	Kutubxonada shug'ullanish		
3	O.Sharafiddinov “Jahon adiblari adabiyot haqida”.	5	Ijod sirlari		
4	M.Qo'shjonov “Tanlangan asarlar”.	5	Badiiy asar tili		
5	A.Rasulov “Tanqid, tahlil, baholash”	5	Badiiylik sirlari		
6.	Ozod vatan saodatii”.	5	Globallashuv davri o'zbek adabiyoti		
	Jami	30			

Fan bo'yicha kurs ishi

Fan bo'yicha kurs ishi rejalashtirilmagan.

7. O'QUV DASTURI HAQIDA MA'LUMOT

O'quv dasturi Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o'zbek tili va adabiyoti universiteti tomonidan ishlab chiqilgan va universitet Kengashining 2024 yil "25", "08" dagi "1" -sonli bayoni bilan tasdiqlangan.
"Adabiyot nazariyasi va zamonaviy adabiy jarayon kafedrasini mudiri: f.f.d., professor B.Karimov <u>BK</u> (imzo)
Tuzuvchi:
f.f.d, professor v.b. U.Rasulova <u>UR</u> (imzo)
Taqrizchilar:
D.Xoldorov – ToshDO'TAU Adabiyot nazariyasi va zamonaviy adabiy jarayon kafedrasini dotsent, fil. f. bo'yicha f. dok.
A.Tilavov – ToshDO'TAU O'zbek adabiyoti tarixi dotsenti.

6. O'QUV ADABIYOTLARI VA AXBOROT MANBALARI

Asosiy adabiyotlar

1. Valixujayev B. Ўзбек адабиётшунослиги тарихи. (X-XIX asrлар). – Т.: Ўзбекистон, 1993.
2. Nazarov va b.O'zbek adabiy tanqid tarixi– Т.: O'qituvchi, 2012.

Qo'shimcha adabiyotlar

1. Мирзиёев Ш. Эркин ва фаравон демократик Ўзбекистон давлатини биргаликда барпо этамиз. – Т.: Ўзбекистон, 2016.
2. Мирзиёев Ш. Буюк келажакимизни мард ва олижон халқимиз билан бирга кураемиз. – Т.: Ўзбекистон, 2017.
3. Алимбеков А. Юлдузнинг беш кираси. – Т.: Мухаррир, 2012.
4. Аъзам Э. Шовкин. Т.: Ўзбекистон, 2011.
5. Дўстмухаммад Х. Ижод – кўнгил мунавварлиги. – Т.: Мумтоз сўз, 2010.
6. Жўракулов У. Худудсиз жилава. – Т.: Фан, 2006.
7. Йўлдошев Қ. Ёниқ сўз. – Т.: Янги аср авлоди, 2007.
8. Каримов Б. Қодирий соғинчи. – Т.: Фан, 2004.
9. Норматов У. Кўнгилларга кўчган шеърият. – Т.: 2006.
10. Норматов У. Ижодкорнинг дахлиз дунёси. – Т.: 2009.
11. Расулов А. Бетақорр ўзлик. – Т.: Мумтоз сўз, 2009.
12. Расулов А. Услуб – истеъдод портрети. – Т.: 2013.
13. Расулова У. XX аср ўзбек киссалари тадрижи. – Т.: 2012.
14. Санжар Содик. Ижоднинг ўттиз лаҳзаси. – Т.: Шарқ, 2005.
15. Султон И. Озод. Т.: Шарқ, 2012.
16. Улуғов А. Қалб қандили. Академнашр, 2013.
17. Холдоров Д. Ижод моҳияти – услуб ҳосияти. – Т.: Турон zamin ziyo, 2017.
18. Шарафиддинов О. Ижодни англаш баҳти. – Т.: Шарқ, 2004.
19. Ўзбек модерн шеърияти. Т.: Янги аср авлоди, 2003.
20. Қуронов Д. Завқимдан бир шингил. – Т.: 2013.
21. Қўшжонов М. Ўзбекнинг ўзлиги. – Т.: Мерос, 1994.
22. Фафуров И. Хаё – халоскор. – Т.: 2006.
23. Ҳамдамов У. Янгиланиш эҳтиёжи. – Т.: 2002.
24. Ҳамдамов У. Бадий тафаккур тадрижи. – Т.: Янги аср авлоди, 2002.
25. Ҳаққулов И. Бадий ижод иклими. – Т.: 2010.

Ахборот манбалари:

1. www.literature.uz
2. www.ziyounet.uz
3. www.natlib.uz